

Utbildningsinspektion i Kvarnbackaskolan, förskoleklass, obligatorisk särskola årskurs 1–10 och grundskola årskurs 1–5

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Kvarnbackaskolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	6
Bedömning av förutsättningarna	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Kvarnbackaskolan den 3–5 oktober 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästa inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Stockholms kommun och Kvarnbackaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Kvarnbackaskolan intervjuades rektorn, biträdande rektorer, elever, lärare, elevvårdspersonal samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i årskurserna 1–10, samt verksamheten i förskoleklasserna. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen. Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Kvarnbackaskolan

Kvarnbackaskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	34
Grundskola	225
Obligatorisk särskola	66

Kvarnbackaskolan tillhör Kista stadsdelsnämnd i Stockholms kommun. För grundskolan finns en särskild undervisningsgrupp som är gemensam för hela stadsdelen. Till skolan hör, sedan hösten 2006, även Kymlinge Autismverksamhet som även tar emot elever från andra stadsdelar och kommuner. Knutet till skolan finns också undervisning för elever mottagna i den obligatoriska särskolan på fem olika platser av vilka två är i Kvarnbackaskolan och övriga i skolor i närområdet.

Andelen elever med annan bakgrund än svensk har ökat de senaste åren. Vid inspektionstillfället hade 86 procent av eleverna ett annat modersmål än svenska.

Denna rapport omfattar inspektion av förskoleklass, sär- och grundskola. Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg behandlas i den övergripande kommunrapporten.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Kvarnbackaskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Kvarnbackaskolan bedriver ett gott arbete för att få eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar. Förskoleklasserna arbetar målmedvetet för att stimulera elevernas språkliga och matematiska utveckling. Särskolans arbete med att följa upp och dokumentera elevernas utveckling och lärande är av god kvalitet. Vidare bedöms att elevernas inflytande och kännedom om målen bör förbättras, liksom uppföljningen av elevernas kunskapsresultat på skolenivå. Kvalitetsarbetet behöver bli en naturlig del av utvecklingsarbetet på skolan.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94).
- Eleverna ges inte möjlighet att nå de nationella målen i hem- och konsumentkunskap i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Skolan upprättar inte individuella utvecklingsplaner för alla elever (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn är inte ledamot av elevvårdskonferenserna (3 kap. 4 § grundskoleförordningen).

- Skolan upprättar inte åtgärdsprogram för de elever i särskolan som behöver särskilt stöd (5 kap. 1 § särskoleförordningen).
- Elevens val ges inte i enlighet med författningarna (2 kap. 19 § grundskoleförordningen).
- Svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med författningarna (2 kap. 15-16 §§ grundskoleförordningen).
- Ej skolpliktiga elever, där utredning som grund för mottagande saknas, placeras i grundsärskolan (3 kap. 3 och 7 §§ skollagen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör förbättra sin analys av eventuella skillnader i kunskapsresultaten mellan pojkar och flickor.
- Skolan bör förbättra arbetet med att tydliggöra utbildningsmålen för eleverna.
- Skolan bör förbättra elevernas möjligheter att utöva inflytande över sin utbildning och sitt eget lärande.
- Skolan bör förbättra åtgärdsprogrammen i enlighet med skolförfattningarnas riktlinjer.
- Skolans kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning bör förbättras.
- Rektorns övergripande ansvar för den pedagogiska utvecklingen i skolan bör förbättras, samt ansvarsfördelningen förtydligas. Skolledningens, lärarnas och övrig personals insikter i de föreskrifter som gäller bör förbättras.
- Särskolan bör få tillgång till studie- och yrkesvägledare.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen de nationella kursplanerna och programmålen.

Kunskaper

Enligt skollagen är förskoleklassen en del av skolan och det första steget i att genomföra och uppfylla läroplanens mål. Utbildningen i förskoleklassen skall stimulera varje barns utveckling och lärande och ligga till grund för fortsatt skolgång. Förskoleklasserna i Kvarnbackaskolan är såväl verksamhets- som lokalintegrerade i skolan och ingår i arbetslag tillsammans med fritidshemmet och årskurserna 1–3. Verksamheten bygger, enligt lärarna, på lekfull inläring för att stimulera bland annat elevernas språkliga och matematiska utveckling. Eleverna i förskoleklasserna ges så långt inspektörerna kan bedöma goda förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger.

De nationella ämnesproven i grundskolans årskurs 5 används bland annat för att lärare skall ges stöd i arbetet med att bedöma om eleverna uppnått kursplanernas mål i svenska, matematik och engelska. I nedanstående tabell redovisas resultaten i de nationella ämnesproven under perioden 2004-2006.

Tabell. Nationella ämnesprov för år 5 i Kvarnbackaskolan. Tabellen anger andelen elever (%) som enligt skolans bedömning uppnått målen i de nationella ämnesproven.

	År 2004	År 2005	År 2006
Svenska	88	97	78
Engelska	88	94	94
Matematik	88	100	94

Källa: Skolans egna uppgifter

Ur tabellen framgår att cirka 80–90 procent av skolans elever i årskurs fem vanligen bedöms nå målen i de nationella ämnesproven. Enligt inspektörerna antyder siffrorna att skolan når goda resultat vad gäller elevernas kunskaper i ämnena engelska och matematik.

Kursplanernas mål att uppnå anger den kunskapsnivå som alla elever minst skall uppnå efter det femte skolåret i samtliga ämnen. I Kvarnbackaskolan finns ingen samlad bild av huruvida eleverna i årskurs 5 når dessa mål eller inte. Utöver resultaten från de nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik, kan skolan inte redogöra för hur stor andel av eleverna som uppnår de nationella målen i årskurs 5 i kursplanens samtliga ämnen. Konsekvensen av detta kan bli att de övergripande resultaten inte används som ett led i skolans förbättringsarbete. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och för att dessa följs upp och utvärderas i relation till de nationella målen. Även om rektorn informeras om enskilda elevers resultat på klasskonferenser är det nödvändigt att en samlad bild av elevernas resultat finns på skolnivå och att dessa ligger till grund för analys och förbättring av verksamheten i stort.

Inspektionen visar att Kvarnbackaskolan ej heller gör regelmässiga uppföljningar och analyser kring eventuella skillnader i kunskapsresultaten mellan pojkar och flickor och mellan elever med svensk och utländsk bakgrund. Inspektörerna bedömer därför att skolan måste förbättra arbetet med uppföljning och utvärdering av skolans samlade resultat vad gäller elevernas kunskaper i förhållande till kursplanernas mål att uppnå i årskurs 5. Vidare bedöms att skolan regelmässigt bör analysera kunskapsresultat och särskilt uppmärksamma eventuella skillnader mellan pojkar och flickor. Resultaten och analysen av dessa bör ligga till grund för skolans kvalitetsarbete.

För att eleverna, enligt läroplanens intentioner, skall kunna ta ansvar för sin egen utbildning, krävs att skolan klargör vilka mål utbildningen har. I Kvarnbackaskolan framkom att elevernas kännedom om målen för utbildningen, i form av kurs- och läroplansmål, överlag är svag. Vidare framkom att eleverna ofta var oklara över kopplingen mellan momenten i undervisningen och målen och syftet med de uppgifter de arbetade med. Inspektörerna bedömer därför att Kvarnbackaskolan bör förbättra sitt arbete så att elevernas kännedom om målen för utbildningen ökar.

I särskolans kursplaner finns mål som eleverna skall uppnå efter sina förutsättningar. I Kvarnbackaskolan finns elever med mycket olika förutsättningar för att nå dessa mål och det finns ingen samlad bild av elevernas kunskapsutveckling på skolnivå. Dock samlar rektorn in elevernas individuella utvecklingsplaner för att på så sätt få en uppfattning av det lärande som sker. Föräldrarna är över lag nöjda med verksamheten i särskolan och anger att deras barn utvecklas och lär sig. Särskilt framhålls arbetet kring miljöfrågor i detta sammanhang.

Inspektörerna bedömer att elevernas kunskapsresultat är tillfredsställande i förhållande till kursplanernas och elevernas individuella mål.

Normer och värden

Alla som arbetar i skolan skall enligt läroplanen främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Inspektionen visar att Kvarnbackaskolans elever ges möjlighet till inflytande över skolans verksamhet i stort, främst genom klassråd och elevråd. Eleverna framhåller att de får vara med och bestämma över vissa praktiska frågor som inköp av basketkorgar och planering av diskotek. Inspektörerna bedömer att arbetet för att ge eleverna möjligheter till inflytande över skolans verksamhet som helhet är gott.

I läroplanen uttrycks att eleverna skall få reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Flertalet av de elever som inspektörerna möter i inspektionen framhåller att de endast i ringa omfattning själva får välja hur och vad de vill arbeta med och då oftast endast när de av läraren bestämda arbetsuppgifterna är genomförda. Inspektörerna har dock noterat att det finns skillnader vad gäller elevernas möjligheter att delta i planeringen av undervisningen beroende på den enskilda läraren. Några lärare ger eleverna möjligheter att bidra med synpunkter och förslag, medan andra lärare företrädesvis utgår från sin egen planering alternativt strikt följer den arbetsgång som anges i olika läromedel. Inspektörerna bedömer att skolan över lag bör förbättra elevernas möjligheter att ta ansvar för och utöva inflytande över sitt eget lärande.

Enligt läroplanen skall skolan aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar. Kvarnbackaskolan ger utrymme för livsfrågor och etiska dilemman genom att arbeta i olika former så som livskunskap¹, Mira projekt², Charlie³, kompisamtal och Forumspel⁴. Lärarna tror att om det inte skulle bedrivas ett medvetet arbete med värdegrundsfrågor skulle arbetsklimatet i skolan troligtvis vara sämre än idag. Det beror på den enskilda läraren eller arbetslaget i vilka former arbetet sker. De elever inspektörerna talar med anger att de vet hur man skall vara för att vara "en bra kompis" och att man pratar om detta i samband med att det uppstått bråk på rasterna. Inspektörerna bedömer att Kvarnbackaskolan i stort bedriver ett gott arbete och når goda resultat vad gäller att medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar.

Eleverna uppger i intervjuerna att de trivs ganska bra och känner sig ganska trygga i skolan. I intervjuer med föräldrarna framkommer dock att föräldrarna upplever att det förekommer ett dåligt språk bland eleverna.

Enligt lärarna finns det gemensamma ordningsregler som gäller för hela skolan, men eleverna ger dock uttryck för att man tycker att brott mot dessa regler hanteras olika av personalen. Inspektörerna bedömer att det är angeläget att skolan vidtar åtgärder för att förhindra ett fortsatt dåligt språkbruk samt fortsätter med värdegrundsarbetet för att ytterligare förbättra elevernas trivsel och trygghet.

¹ Ett värdegrundsprojekt för att förebygga mobbning, trakasserier och andra kränkningar.

² Mira betyder fred på grekiska och syftet är att få ett bättre klimat på skolan.

³ En metod med syftet att stärka elevens självkänsla, för att kunna stå emot gruppträck.

⁴ En förebyggande rollspelsmetod för att arbeta med konflikter.

I särskolan pratar lärare och elever om värdegrundsfrågor och det finns formulerade regler för ordning i klassen. Eleverna i särskolan ges, utifrån sina förutsättningar, möjlighet till inflytande över skolans verksamhet i stort, genom klassråd och i något fall elevråd. I undervisningen finns bland annat återkommande inslag där eleverna tränar att få välja bland olika aktiviteter. Inspektörerna bedömer att arbete och resultat gällande elevers delaktighet samt normer och värden i särskolan är av god kvalitet.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbete med arbetsmiljö och delaktighet

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Den 15 oktober 2006 trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Vid inspektionstillfället fanns en nyframtagen likabehandlingsplan, daterad 2006-09-28. Planen har tagits fram i en arbetsgrupp där personal från såväl grundskolan som särskolan ingått. Därefter har planen diskuterats i arbetslagen och med föräldrar. Enligt rektorn har planen utvärderats och reviderats samt presenterats för all personal i såväl förskoleklassen, särskolan, fritidshemmet som grundskolan. Rektorn uppger vidare att eleverna har medverkat i upprättandet av planen i diskussioner i klassrummen, på klassråd och elevråd. Inspektörerna bedömer därmed att skolans likabehandlingsplan motsvarar författningarnas krav samt att skolan uppfyller kravet på elevernas medverkan i upprättandet av planen.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

I inspektionen framkom att Kvarnbackaskolan inte erbjuder eleverna hem- och konsumentkunskap, varför eleverna inte ges möjligheter att nå målen i kursplanerna i årskurs 5 i grundskolan. Inspektörerna bedömer därför att skolan måste erbjuda eleverna hem- och konsumentkunskap innan utgången av årskurs 5.

Individanpassning och stöd

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framtidsytande måldokument där viktiga utvecklingsområden i läroplanen lyfts fram. Vid utvecklingssamtalet skall läraren i en framtidsytande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för

att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för individuella utvecklingsplaner, SKOLFS 2006:10. I Kvarnbackaskolan följs elevernas kunskapsutveckling upp med hjälp av så kallade kunskapsjournaler som i huvudsak innehåller utvärderingar av elevernas kunskapsutveckling. Vid tidpunkten för inspektionen upprättades dock inte individuella utvecklingsplaner i grundskolan. Enligt rektorn pågår ett arbete för att vidareutveckla kunskapsjournalerna så att dessa kan utgöra ett underlag för den individuella utvecklingsplanen. Inspektörerna vill framhålla vikten av att skolan intensifierar sitt arbete med att upprätta dessa planer för varje elev. Inspektörerna bedömer att grundskolan måste upprätta individuella utvecklingsplaner för varje elev enligt ovan.

I grundskolan i Kvarnbackaskolan finns enligt rektorn och lärare fungerande rutiner för att upptäcka elever som är i behov av särskilt stöd. Elever som bedöms ha svårigheter i skolan diskuteras i första hand i arbetslagen; därefter kontaktas vid behov elevhälsoteamet. Elevhälsoteamet har regelbundna möten där rektorn alltid deltar. I det fortsatta arbetet med elevvårdsfrågorna vad gäller särskolan respektive förskoleklasserna och årskurserna 1–2 delegerar rektorn ansvaret till biträdande rektorer. I inspektionen framkom att rektorn inte deltar i de konferenser som skolan definierar som elevvårdskonferenser, där även föräldrar ingår. Inspektörerna vill göra ledningen uppmärksam på att rektorn skall ingå som ledamot i elevvårdskonferensen. Möjligheten att hålla sammanträde med elevvårdskonferensen utan att rektorn är närvarande får inte brukas i en sådan omfattning att skolan i praktiken kringgår förbudet för rektorn att sätta annan i sitt ställe. Inspektörerna bedömer att detta måste åtgärdas.

Vidare framkom att obligatoriska särskolan inte hade fungerande rutiner för att uppmärksamma och besluta kring elever som är i behov av särskilt stöd. Elevvårdskonferenser har inte förekommit under en period och såväl organisation som rutiner för att hantera elevvårdsfrågor saknades vid inspektionstillfället. Inspektörerna bedömer att detta måste åtgärdas.

Från och med den 1 juli 2006 har införts förändringar i skolformsförordningarna avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram. Ansvaret har tydliggjorts för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Rektorn skall se till att en utredning inleds, om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas. Av åtgärdsprogrammet skall framgå vilka elevens behov är, hur behoven skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. Programmet skall omfatta elevens hela skolsituation.

Vid inspektionen framkom att det finns osäkerhet hos lärare och elevvårdspersonal om när och hur åtgärdsprogram skall upprättas. Inspektörerna har tagit del av några exempel på åtgärdsprogram vid Kvarnbackaskolan och bedömer att åtgärdsprogrammen i vissa avseenden behöver utvecklas.

Bland annat saknas ett helhetsperspektiv på elevens hela skolsituation speciellt med avseende på hur undervisningen kan förändras så att elever kan ges stöd inom klassens ram. Vidare framkom att åtgärdsprogram inte upprättas i särskolan. Inspektörerna bedömer att skolan måste förbättra kunskapen om och rutinerna omkring upprättande av åtgärdsprogram samt upprätta åtgärdsprogram såväl i grundskolan som i särskolan i enlighet med förordningarnas krav.

Enligt grundskoleförordningen skall en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Rektorn uppger att elevens behov tillgodoses och att eleverna i Kvarnbackaskolan får studiehandledning på modersmålet. Inspektörerna bedömer utifrån detta att skolan har rutiner för att bedöma behovet av studiehandledning på modersmålet och eleverna får det stöd de har rätt till.

Utvärdering av lärandet och bedömning

I Kvarnbackaskolan finns de av stadsdelen utarbetade kravnivåerna för förskoleklassen samt för årskurserna 3 och 5. Inspektörernas uppfattning är dock att kravnivåerna används i begränsad utsträckning och i vilken utsträckning de används beror på den enskilda läraren. För grundskolan finns kravnivåer utarbetade och för träningsskolan pågår, såvitt inspektörerna förstår, ett arbete för att ta fram sådana.

Lärarna följer upp enskilda elevers kunskapsutveckling i alla ämnen samt personlig och social utveckling i så kallade kunskapsjournaler. Utöver detta följs den enskilda eleven upp med hjälp av olika tester och diagnoser. Även kunskapsutvecklingen för eleverna i förskoleklassen följs upp, bland annat med hjälp av sådana tester och diagnoser. Förskoleklassen har utformat sina mål som strävansmål. Som tidigare nämnts under rubriken "Bedömning av resultat" visar inspektionen att skolan bör förbättra den övergripande uppföljningen och analysen av elevernas resultat i samtliga ämnen samt föra gemensamma bedömningsdiskussioner i skolan, ämnesnätverk, stadsdelsnätverk m.m.

I särskolan följs elevernas kunskaper och utveckling upp på individnivå i individuella utvecklingsplaner. Eleverna ges individuella mål. Rektorn samlar regelbundet in dessa planer för att få kännedom om elevernas utveckling och lärande. Kravnivåer för särskolan i Kista stadsdel utarbetas av lärarna i Kvarnbackaskolan och i samband med detta arbete diskuteras kursplanerna och målen i dessa i kollegiet. Lärarna efterlyser dock fler diskussioner om bedömningar av elevers kunskaper. Inspektörerna bedömer att särskolans arbete med att följa upp och dokumentera elevernas utveckling och lärande är av god kvalitet. Vidare betonas vikten av att lärarna ges förutsättningar att diskutera bedömningsfrågor.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

I förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet fastställs att en skriftlig kvalitetsredovisning årligen skall upprättas som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Den skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts. Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

För Kvarnbackaskolan finns en kvalitetsredovisning för år 2005 som omfattar förskoleklass, grundskola, särskola och fritidshem. Dessutom finns en verksamhetsplan för år 2006.

Kvalitetsredovisningen innehåller bl.a. en beskrivning av skolans arbete under rubrikerna normer och värden, lärande och kunskaper, inflytande, bedömning och samverkan samt en beskrivning av styrkor och svagheter. Redovisningen domineras av beskrivningar av vad skolan arbetat med. Inspektörerna efterlyser

fler resultat som beskriver i vilken mån skolan uppnått de nationella målen, analyser av dessa resultat och förslag till åtgärder utifrån dessa analyser.

I förordningen anges vidare att kvalitetsredovisningen skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal, elever och elevernas vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta i arbetet. Enligt rektorn har föräldrarna genom föräldrarådet fått möjlighet lämna synpunkter på kvalitetsredovisningen. Personal och elever uppger dock att de inte medverkat i arbetet med kvalitetsredovisningen. Inspektörerna kan konstatera att det pågår ett utvecklingsarbete i skolan. För att få till stånd ett systematiskt och strukturerat kvalitetsarbete krävs dock att mål, utvärdering och analyser av dessa samt vidtagna åtgärder för att uppnå nya mål betraktas som en naturlig del av det dagliga arbetet i verksamheten.

I kvalitetsredovisning för år 2005 anges att den även omfattar särskolan, enligt inspektörernas bedömning är dock särskolans verksamhet i ringa grad omnämnd.

Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsarbete bör utvecklas samt att kvalitetsredovisningen bör förbättras.

Ledning och intern kommunikation

Kvarnbackaskolans ledning består av en rektor och två biträdande rektorer. Rektorn har det övergripande ansvaret för verksamheten i stort medan de två biträdande rektorerna, enligt rektorn, har operativt ansvar i grundskolan för förskoleklass upp till årskurs 5, respektive särskolan samt för elevvården för dessa elever. Skolledningen träffas regelbundet en gång per vecka. Grundskolan är indelad i tre arbetslag, varje arbetslag leds av en studieledare. Ledningsgruppen består av rektorn, två biträdande rektorer samt två förskolechefer. För särskolan finns tre studieledare. Rektorn leder studieledarmötena en gång per vecka.

Som tidigare nämnts ingår även en särskild undervisningsgrupp som kallas Kymlinge autismverksamhet i Kvarnbackaskolans enheten. Kvarnbackaskolans rektor är rektor för eleverna. Kymlinge autismverksamhet leds av en enhetschef och fungerar i stort sett som en självständig enhet med exempelvis egen likabehandlingsplan och kvalitetsredovisning. Under inspektörernas intervjuer framkommer att det inte är tydligt, vare sig för rektorn i Kvarnbackaskolan eller för personalen i Kymlinge, vilket ansvar som åvilar rektorn för denna verksamhet. Kymlinge autismverksamhet tar emot gruppen med elever från Kista, men även från andra stadsdelar och kommuner.

Det finns otydligheter vad gäller rektors ansvar och beslutsfattande för elever i denna verksamhet. Exempelvis finns en elev i gruppen som erhållit anpassad studiegång, utan rektorn fattat det formella beslutet. Rektors ansvar för Kymlinge autismverksamhet bör därför förtydligas.

Rektorns vision är att få en helhetssyn i skolan med personal som tillsammans arbetar kring barnen. Rektorn anger dock att en stor del av hennes tid består av administrativa arbetsuppgifter. Hon uppfattas av flera lärare, elever och föräldrar som relativt ”osynlig” och vid inspektörernas intervjuer framkommer tveksmål kring rektorns kännedom om arbetet i skolan.

Skolan är organiserad i många arbetslag och många olika grupper på olika platser vilket enligt inspektörernas bedömning ställer stora krav på en rektor som vill hålla sig informerad om innehållet i den dagliga verksamheten och frågor

kring elever i behov av särskilt stöd. Enligt skollagen anges att det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Under inspektörernas besök ges få liktydiga svar på frågan om vad skolan just nu arbetar med för att utveckla utbildningen. Som tidigare nämnts bedömer inspektörerna att kvalitetsarbetet i Kvarnbackaskolan är ett mycket angeläget utvecklingsområde. Inspektörerna bedömer därför att rektorns övergripande arbete för den pedagogiska utvecklingen bör förbättras.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Enligt skollagen skall barn som bedöms inte kunna nå upp till grundskolans kunskapsmål därför att de är utvecklingsstörda tas emot i särskolan från höstterminen det kalenderår barnet fyller sju år. Finns det önskemål från vårdnadshavare om att ett barn skall tas emot i särskolan kan detta beviljas från och med höstterminen det år barnet fyller sex år, under förutsättning att vårdnadshavarna begär det och förutsättningarna för mottagandet i övrigt är uppfyllda. Vid tidpunkten för inspektörernas besök finns i Kvarnbackaskolan fyra sexåringar mottagna i särskolan. Beslut om mottagande i särskola för eleverna saknas. Inspektörerna bedömer att ett mottagande i särskolan, utan att ovanstående är uppfyllt strider mot författningarna och måste åtgärdas.

Enligt grundskoleförordningen skall skolan anordna elevens val med syfte att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. I Kvarnbackaskolan är elevens val inräknad i övriga ämnen och anges som "eget arbete" eller "klassens timme". Eleverna är inte medvetna om att de har elevens val. Skolan har enligt inspektörerna inte en medveten syn på elevens val som en möjlighet för eleverna att ta ansvar för och utöva inflytande över sitt lärande. Inspektörerna bedömer att skolan måste organisera elevens val i enlighet med författningarnas krav.

I inspektionen framkom att eleverna i särskolan inte har tillgång till utbildad studie- och yrkesvägledare vid övergången till gymnasieskolan. Lärarna för de elever som nästa år skall börja i gymnasiesärskolan sörjer för att eleverna vägleds i sitt val av fortsatt utbildning. Inspektörerna menar att alla elever i den obligatoriska skolan bör ges studie- och yrkesvägledning av en utbildad vägledare i samband med att eleverna avslutar sin obligatoriska skolgång, och att detta bör förbättras i Kvarnbackaskolan.

I Kvarnbackaskolan anger såväl skolledning som lärare att många elever har behov av undervisning i svenska som andraspråk. Undervisningen i Kvarnbackaskolan i svenska som andraspråk uppges av lärarna vara integrerad med undervisningen i svenska.

Inspektörernas uppfattning är därmed att skolan inte gör tydlig skillnad mellan ämnena svenska och svenska som andraspråk för elever och föräldrar.

Inspektörerna vill i sammanhanget framhålla att svenska som andraspråk är ett eget ämne med egen kursplan och skall anordnas i stället för undervisning i svenska för de elever som behöver det. Rektorn är den som skall besluta om

undervisning i svenska som andraspråk skall anordnas för en elev. Inspektörerna bedömer att undervisningen i svenska som andraspråk måste anordnas på ett sådant sätt att det uppfyller författningarnas krav.

Personal och materiella resurser

I inspektionen framkommer att skolledningen inte fullt ut har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för verksamheterna. Bristande kunskap om författningarnas krav beträffande exempelvis elevvårdskonferenser, svenska som andraspråk, tillgång till utbildning och åtgärdsprogram framkom. Inspektörerna bedömer därför att detta bör förbättras.

Under denna rubrik har även lärarnas utbildning och kompetens granskats liksom personalens och skolledningens tillgång till kompetensutveckling. Inspektörerna har bedömt att tillgången inom dessa områden är god, utan att ge ytterligare kommentarer i denna rapport.

Datum	Ort
2007-06-20	Stockholm

Bellita Torén

Lars Svensson